

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет психології
Кафедра клінічної та реабілітаційної психології
Кафедра соціальної психології

Проректор з науково-педагогічної роботи

Сергій ШАРІН

“ 01 ”

2023 року

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

за освітньо-професійною програмою «Психологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 053 Психологія
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Івано-Франківськ – 2023 рік

Наскрізна програма практики за освітньо-професійною програмою «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Івано-Франківськ. 2023. 55 с.

Розробники:

Гринчук Олександра Іванівна, доцентка кафедри соціальної психології, к. психол. н., доцентка;

Кулеша-Любінєць Мирослава МIRONІВНА, доцентка кафедри клінічної та реабілітаційної психології, к. психол. н., доцентка.

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні кафедри клінічної та реабілітаційної психології.

Протокол № 1 від «01» вересня 2023 р.

Завідувачка кафедри Мирослава ГАСЮК

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні кафедри соціальної психології.

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Завідувачка кафедри Любомира ПЛЕЦЬКА

Схвалено науково-методичною радою факультету психології

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Голова Любомира ПЛЕЦЬКА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У професійній підготовці майбутніх психологів у закладах вищої освіти важлива роль належить практиці. Вона є зв'язною ланкою між теоретичним навчанням та їх самостійною професійною діяльністю. Організація практичної підготовки студентів-психологів в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника враховує специфіку галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія» і має наскрізний характер.

Наскрізна програма практики студентів складена відповідно до освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що визначає усі аспекти проведення практик і розроблений кафедрами клінічної та реабілітаційної психології та соціальної психології відповідно до освітньо-професійної програми «Психологія» підготовки фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» в умовах компетентнісного підходу. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність проходження студентами практик за роками навчання на факультеті психології. Наскрізна програма практики студентів спеціальності 053 «Психологія» розроблена згідно з навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми.

Метою розробки Наскрізної програми практики студентів ОПП «Психологія» є структурована програма практичної підготовки студентів у відповідних установах та організаціях різних форм власності. Зміст наскрізної програми практики студентів включає програми всіх етапів практичного навчання (двох виробничих практик на 3-му та 4-му курсах).

Наскрізну програму практики розроблено на підставі документів:

- Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту»;
- Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 зі змінами та доповненнями;
- Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (схвалено на засіданні Вченої ради університету 26 березня 2013 р., протокол №3);
- Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ

«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (схвалено на засіданні Вченої ради університету 05 листопада 2019 р., протокол №9);

- Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (наказ від 28 квітня 2023р., №246).

Виробничі практики на 3-му і 4-му курсі є обов'язковою освітньою компонентою ОПП «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Їх тривалість визначена навчальним планом і складає:

- виробнича практика (I)- 4 тижні у 6-му семестрі загальною кількістю 180 годин, що відповідає 6 кредитам ECTS.
- виробнича практика II (II) - 4 тижні у 7-му семестрі, загальною кількістю 180 годин, що відповідає 6 кредитам ECTS.

Організатором виробничих практик є кафедра клінічної та реабілітаційної психології (6-семестр) і кафедра соціальної психології (7-й семестр). Конкретний термін проведення практики визначається наказом Університету.

Програми визначають провідні компетентності результатів навчання, якими має володіти студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, завдань, змісту та бази практики, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів. Проходження виробничих практик (I, II) передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців за означеним напрямом підготовки. Відтак найперше йдеться про акцентування у структурі інтегральної компетентності майбутнього фахівця здатності розв'язувати складні практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що цілісно втілюється у програмових результатах навчання.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ (I, II)

Виробничі практики на 3-му і 4-му курсі є необхідною складовою у системі безперервної практичної підготовки фахівців у галузі психології, яка спрямована на поглиблення та закріплення практичних знань, отриманих студентами у процесі навчання, набуття і вдосконалення ними практичних

навичок за обраною бакалаврською програмою, зокрема на оволодіння методами психодіагностики, психопрофілактики, психокорекції, індивідуального консультування та просвітницької діяльності як сучасними методами надання психологічної допомоги та реабілітації у сфері психології здоров'я, які відзначаються комплексністю та реалізуються у невизначених умовах.

Метою виробничої практики є вдосконалення прикладного аспекту професійної підготовки шляхом закріплення та збагачення на практиці низки професійних компетентностей, а також їхню інтеграцію у більш цілісну структуру у формі результатів навчання, а саме: шляхом конвергенції теоретичних психологічних та практичних знань студентів з урахуванням сучасних умов виробничого процесу та ознайомлення студентів з специфікою організації роботи практичного психолога в системі психологічної служби закладів освіти, охорони здоров'я, інклюзивно-ресурсних центрів, реабілітаційних центрів, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, геронтологічних центрів, пенітенціарних закладів, установ виконання покарань, військових формувань Міністерства оборони України та Міністерства внутрішніх справ України, у системі освіти, ГО та БО України.

Завдання:

- отримання студентами-практикантами інформації про обрану професію, перспективи розвитку спеціальності «Психологія»,
- ознайомлення студентів із досвідом роботи психологічної служби закладів освіти, охорони здоров'я, інклюзивно-ресурсних центрів, реабілітаційних центрів, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, геронтологічних центрів, пенітенціарних закладів, установ виконання покарань, військових формувань Міністерства оборони України та Міністерства внутрішніх справ України, у системі освіти, ГО та БО України, з метою якомога повного уявлення щодо їх організаційної структури та основних функцій;
- використання студентами набутих теоретичних знань у практичній діяльності;
- вироблення та відпрацювання професійних вмінь і навичок проведення та опису результатів психологічної (клініко-психологічної) діагностики, просвітницької, психопрофілактичної, консультативної та дослідницької діяльності у закладах освіти, охорони здоров'я, інклюзивно-ресурсних та реабілітаційних центрів, установ та організацій;

- збагачення у майбутніх фахівців навичок здійснення первинного психологічного обстеження, обробки результатів проведених психологічних досліджень, інтерпретації отриманої психологічної інформації, формулювання психологічних висновків різного спрямування;
- озброєння студентів консультативними техніками, навичками встановлення й підтримання контакту з клієнтом або групою клієнтів, технологіями психологічної допомоги;
- ознайомлення із специфікою здійснення психологічної допомоги різним категоріям населення, які потребують відновлення, психологічного супроводу, підтримки психічного здоров'я і психологічного благополуччя, створення сприятливих умов для розвитку особистості;
- забезпечення умов самостійної науково-дослідницької роботи студентів, виконання ними індивідуального пошукового завдання;
- формування у студентів творчого підходу до професійної діяльності, потреби у самоосвіті, набуттю навичок професійної рефлексії та розвитку професійних здібностей в єдності їх компонентів.

Таким чином, мета виробничих практик (I, II) полягає в інтегруванні професійних компетентностей, набутих під час вивчення цілої низки психологічних дисциплін у цілісну професійну структуру, яка забезпечує студенту-практиканту творче й самостійне розв'язання психологічних проблем з опорою на його професійний досвід в умовах тої чи іншої установи.

Компетентності студента, які формуються під час проходження виробничої практики та результати навчання.

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

У результаті проходження виробничої практики студент повинен оволодіти наступними компетентностями:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, володіння соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
- СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).
- СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту населення.
- СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
- СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Оволодіння всією сукупністю згаданих компетентностей забезпечує наступні програмні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки майбутнього психолога:

- ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.
- ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
- ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технологій психологічної допомоги.
- ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
- ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

- ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
- ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.
- ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
- ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
- ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
- ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
- ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.
- ПР 20. Виявляти і вирішувати соціально-психологічні проблеми особистості у великих і малих групах.
- ПР 21. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.
- ПР 22. Здійснювати психологічні інтервенції (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу) з використанням індивідуальних та групових методів роботи).

2. БАЗИ ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК (I, II)

Базами виробничих практик для студентів є державні та приватні центри, заклади, установи, організації, що мають відповідні можливості для забезпечення виконання затвердженої програми.

База практики створює для студентів належні організаційні та безпечні умови і подає їм методичну допомогу в отриманні досвіду практичної роботи, забезпечує підвищення їх професійного рівня шляхом залучення до безпосередньої практичної діяльності.

Базами для проходження виробничої практики можуть бути заклади освіти (дошкільної та загальної освіти, фахові коледжі, професійні училища та ін.), заклади охорони здоров'я (багато профільні, перинатальні, дитячі клінічні лікарні, центри психічного здоров'я, реабілітаційні центри та ін.); інклюзивно-ресурсні центри; центри соціальних служб для сім'ї, дітей та

молоді, геронтологічні центри; пенітенціарні заклади, установи виконання покарань, військові формування Міністерства оборони України та Міністерства внутрішніх справ України; ГО та БО України на підставі укладених угод між ними та університетом.

Від бази практики керівництво здійснюється провідними висококваліфікованими співробітниками психологічної служби, які безпосередньо працюють зі студентами, або керівниками цих установ.

На бази практики студенти з'являються зі скеруванням, яке їм видають керівники від університету на кафедрі клінічної та реабілітаційної психології (I), соціальної психології (II). Студенти-практиканти мають заздалегідь пройти інструктаж з безпеки життєдіяльності (для студентів денної та заочної форм навчання).

3. КЕРІВНИЦТВО ВИРОБНИЧИМИ ПРАКТИКАМИ

Відповідальність за організацію та проведення виробничих практик студентів 3-го та 4-го курсів покладається на керівника практики від університету, в основні обов'язки якого входять:

1. Завчасно узгодити з базами практики програму виробничої практики.
2. Забезпечити практикантів скеруванням на практику.
3. Організувати настановну та підсумкову конференції з питань практики. За потреби організувати проведення додаткових навчальних занять з питань організації діяльності студентів-практикантів.
4. Ознайомити студентів-практикантів з правилами безпеки життєдіяльності.
5. Ознайомити студентів з метою та завданнями практики, вимогами до проходження практики.
6. Здійснювати контроль за ходом практики, проводити індивідуальні та групові консультації з студентами-практикантами.
7. Ознайомити студентів з правилами ведення звітної документації.
8. Визначити вимоги до захисту практики за її результатами.
9. Підготувати письмовий звіт про проведення практики, її якість та основні результати.

До керівництва виробничою практикою студентів залучаються досвідчені викладачі з кафедри загальної психології, кафедри клінічної та реабілітаційної психології, кафедри соціальної психології, кафедри психології розвитку факультету психології як керівники-методисти практики, які беруть безпосередню участь у навчальному процесі, основними обов'язками яких є:

1. Спільно з керівником від бази практики забезпечити зустріч практикантів з керівництвом бази практики.
2. Ознайомити студентів з метою та завданнями виробничої практики з огляду на специфіку бази практики.
3. Допомогти укласти індивідуальний план практикантів, затвердити його та контролювати виконання.
4. Здійснювати контроль за ходом практики, проводити індивідуальні та групові консультації з студентами-практикантами.
5. Спостерігати за проведенням емпіричних досліджень.
6. Контролювати хід виробничої практики.
7. Здійснити перевірку матеріалів практики та оцінити результати проходження практики на основі її матеріалів та їхнього захисту, їхню готовність до професійної діяльності.
8. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики.

Основними обов'язками керівника від бази практики є:

1. Спільно з керівником практики від навчального закладу забезпечити зустріч практикантів з керівництвом бази практики.
2. Ознайомити студентів-практикантів з базою практики, забезпечити належні умови для проходження виробничої практики.
3. Ознайомити студентів-практикантів з правилами безпеки життєдіяльності, провести належний інструктаж.
4. Допомогти укласти індивідуальний план практикантів та контролювати його виконання.
5. Здійснювати практичне навчання студентів відповідно до програми практики.
6. Проводити індивідуальні та групові консультації.
7. Допомогти в організації проведення емпіричних досліджень.
8. Контролювати хід практики, у разі порушення програми практики повідомляти керівника практики від університету.
9. Оцінити роботу студентів на практиці, їхню готовність до професійної діяльності: затвердити підписом письмові звіти та щоденники студентів-практикантів.
10. Підготувати характеристику на студента-практиканта з оцінкою його діяльності та рівня готовності до професійної діяльності.

Основними обов'язками студентів-практикантів є:

- розпочати і завершити практику у зазначений в наказі термін, зокрема вчасно прибути на базу практики зі спрямовуючими документами;

- перебувати на базі практики належну кількість годин: не менше чотирьох годин на день;
- якісно виконувати усю роботу, що передбачена програмою практики, оскільки невиконання хоча б одного пункту програми є підставою для не атестації студента-практиканта;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики, Статутів вказаних закладів, виконувати посадові обов'язки;
- відповідально виконувати розпорядження адміністрації бази практики та керівників практики;
- дотримуватися професійної етики та норм поведінки, дотримуватися положень Етичного кодексу психологів;
- систематично вести щоденник практики;
- вчасно оформити документацію та захистити звіт з практики в належний термін.

Студенти-практиканти мають право:

- з усіх питань, що виникають у ході практики звертатися до керівників практики;
- на ініціативу у виборі методик, прийомів засобів проведення емпіричних досліджень в залежності від специфіки напрямів роботи закладу чи установи;
- вносити пропозиції усно чи письмово (за результатами анкетування) щодо поліпшення результатів виробничої практики.

4.ЗМІСТ ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК (I, II)

Під час проходження виробничої практики на **3-му курсі** студенти повинні суворо дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. Кожен студент отримує завдання, які повинні вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

Етапи практики	Завдання	Результати роботи студентів
Початковий період виробничої практики	1.Ознайомлення з особливостями проходження виробничої практики залежно від бази практики, вимогами до оформлення звітної документації; знайомство з керівниками-	1.Оформлення щоденника практики. 2.Складання індивідуального плану роботи на період практики.

	<p>методистами практики на настановній нараді (у терміни згідно наказу).</p> <p>2. Проходження інструктажу з безпеки життєдіяльності (у терміни згідно наказу).</p> <p>3. Ознайомлення зі структурою бази практики, специфікою діяльності, керівниками від бази практики.</p> <p>4. Проходження інструктажу з охорони праці на базі практики; ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку бази практики.</p> <p>5. Ознайомлення з основними напрямками діяльності психологічної служби бази практики, графіком та умовами роботи.</p> <p>6.Опрацювання з нормативно-правовою документацією, що регулює професійну діяльність психолога бази практики.</p> <p>7. Спільно з керівником від бази практики, за погодженням керівника-методиста, складання індивідуального плану роботи студента-практиканта на період виробничої практики.</p>	
<p>Основний період виробничої практики</p>	<p>Виконання завдань виробничої практики:</p> <p>1. Ведення щоденника студента-практиканта.</p>	<p>1. Ведення щоденника виробничої практики.</p> <p>2.Результати проведення</p>

	<p>2.Проведення психологічного дослідження поведінки двох осіб методом нестандартизованого спостереження; підготовка висновків та протоколів спостереження.</p> <p>3. Проведення клініко-психологічної діагностики двох осіб, оформлення висновків з протоколами психодіагностики (не менше 3 методик).</p> <p>4. Проведення заходів (мінімум 2) просвітницького (психопрофілактичного) напрямку, підготовка роздаткових матеріалів АБО підготовка просвітницького відео (до 3 хв.) з питань збереження та відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя</p> <p>5. За бажанням, участь у волонтерському проєкті факультету психології «Лікар Свято» https://kztkr.pnu.edu.ua/лікар-свято/ та/або інших волонтерських проєктах.</p>	<p>нестандартизованого спостереження; підготовка бланків та висновків спостереження.</p> <p>3.Результати проведення клініко-психологічного дослідження двох осіб, оформлення висновків з протоколами психодіагностики (не менше 3 методик).</p> <p>4.Матеріали просвітницької (психопрофілактичної) роботи (сценарії заходів (мінімум двох) з роздатковим матеріалом) АБО просвітницьке відео (до 3 хв.) з питань збереження та відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p>
<p>Підсумковий період виробничої практики</p>	<p>1. Підготовка звітних матеріалів з виробничої практики.</p> <p>2. Підготовка письмового звіту про проходження практики.</p> <p>3.Отримання</p>	<p>Звітна документація виробничої практики</p>

	характеристики з бази практики з оцінкою. 4. Захист звіту результатів практики на підсумковій конференції (у терміни згідно наказу)	
--	--	--

Під час проходження виробничої практики **на 4-му курсі** студенти повинні суворо дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. Кожен студент отримує завдання (основні та індивідуально-пошукові), які повинні вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

Етапи практики	Завдання	Результати роботи студентів
I. Організаційний етап виробничої практики	1. Участь у настановній конференції. Ознайомлення з метою. Завданнями, змістом практики, правами та обов'язками студента-практиканта, основними вимогами щодо практики. 2. Ознайомлення з установою (базою практики), керівництвом, складом працівників, основними завданнями та напрямками роботи, категоріями клієнтів. Опрацювання нормативно-правової документації, що регулює професійну діяльність психолога бази практики. 3. Планування власної діяльності на час проходження практики з урахуванням завдань виробничої практики, визначення графіку роботи.	Оформлення щоденника практики. Складання графіка роботи на практиці (дні, час на базі практики). Індивідуальний план роботи на період практики.
II. Виконання програми виробничої	1. Підготовка матеріалів та проведення двох залікових заходів – плани-конспекти міні-лекції профорієнтаційної	Плани-конспекти мінілекції профорієнтаційної спрямованості та заходу

<p>практики</p>	<p>спрямованості та заходу психопрофілактичної (просвітницької) спрямованості</p> <p>2. Психологічний аналіз форм професійної взаємодії (одного навчального заняття, ділової зустрічі, психологічної консультації).</p> <p>3. Програма, протоколи та аналіз результатів психодіагностичних обстежень.</p> <p>4. Складання психологічної характеристики на учня, пацієнта закладу охорони здоров'я, працівника організації (на вибір).</p> <p>5. Складання психологічної характеристика класу, підрозділу, відділу організації.</p> <p>6. Протоколи (запит, етапи роботи, вид, висновки та прогноз розвитку особистості) двох індивідуальних (або групових) консультацій .</p> <p>7. Матеріали міні-тренінгу або заходу з елементами психокорекції в роботі з класом, підрозділом організації. пошукового (дослідницького) завдання. пошукового (дослідницького) завдання.</p>	<p>психопрофілактичної (просвітницької) спрямованості.</p> <p>Психологічний аналіз навчального заняття/ ділової зустрічі/ медико-психологічної консультації.</p> <p>Протоколи психодіагностичного обстеження.</p> <p>Психологічна характеристика на учня/ пацієнта/працівника організації.</p> <p>Психологічна характеристика класу/ підрозділу/ відділу організації.</p> <p>Протоколи індивідуальних (або групових) консультацій.</p> <p>Матеріали міні-тренінгу або заходу з елементами психокорекції.</p>
<p>III. Заклучний етап виробничої практики</p>	<p>Підведення підсумків та оцінювання діяльності студентів:</p> <p>1. Підготовка звітних матеріалів з виробничої практики.</p> <p>2. Підготовка письмового звіту про проходження практики.</p> <p>3. Отримання характеристики з бази практики з оцінкою.</p>	<p>Звітна документація виробничої практики: індивідуальний план практики; щоденник, що фіксує усі форми роботи студента під час практики; матеріали практики (матеріали</p>

	<p>4. Захист звіту результатів практики на підсумковій конференції, мультимедійна презентація (у терміни згідно наказу)</p>	<p>проведення залікових заходів, психологічний аналіз форм професійної взаємодії, психологічна характеристика на учня або медико-психологічний висновок, психологічна характеристика класу, підрозділу, відділу чи лікарняної палати, протокол(и) психодіагностичного обстеження (висновок та прогноз), протоколи психологічних консультацій, матеріали міні-тренінгу або заходу з елементами психокорекції); індивідуальний звіт про проходження виробничої практики, про виконання індивідуального завдання та рекомендації щодо удосконалення практики; характеристика з бази практики.</p>
--	---	--

5. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК (І, ІІ)

© О.І. Гринчук, М. М. Кулеша-Любінець, 2023 р.
 © Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника, 2023 р.

Контроль за проходженням практики здійснюють керівники практики з метою виявлення недоліків і подання практичної допомоги студентам у процесі виконання програми практики та оформлення звітної документації. Щотижневою формою контролю є перевірка керівником-методистом практики індивідуального плану роботи студента-практиканта, в якому висвітлюються етапи, напрямки діяльності та їх зміст. У період проведення практики контроль за її виконанням здійснюється керівником практики від факультету, керівником-методистом, керівником від бази практики.

Зміст виробничої практики студентами університету регламентується Положенням про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-ta-provedennia-praktyky-2023.pdf>). Форми оцінювання в університеті регламентуються згідно Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvanniauspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>). Оцінка за виробничу практику вноситься в електронний журнал, який створює керівник практики від факультету, згідно Положення про електронний журнал обліку навчальної роботи здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція) (<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/elektronni-zyrnal.pdf>). У випадку не атестації здобувачів освіти з виробничої практики у 6-му і 7-му семестрі студенти мають право на повторне проходження виробничої практики, що регламентовано Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf

6. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення виробничої практики (І) студент зобов'язаний надати наступні документи:

- ✓ індивідуальний план роботи студента-практиканта;
- ✓ щоденник студента-практиканта;

- ✓ висновки нестандартизованого спостереження за поведінкою двох осіб (з бланками);
- ✓ висновки клініко-психологічного дослідження двох осіб (з протоколами не менше 3 методик);
- ✓ матеріали просвітницької (психопрофілактичної) роботи (сценарії двох заходів) АБО одне просвітницьке відео;
- ✓ індивідуальний звіт про проходження виробничої практики;
- ✓ характеристика з бази практики.

Після закінчення виробничої практики (II) студент зобов'язаний надати до кафедри наступні документи:

- ✓ індивідуальний план роботи студента-практиканта;
- ✓ щоденник, що фіксує усі форми роботи студента під час практики;
- ✓ матеріали практики (матеріали проведення залікових заходів, психологічний аналіз форм професійної взаємодії, психологічна характеристика на учня або медико-психологічний висновок, психологічна характеристика класу, підрозділу, відділу чи лікарняної палати, протокол(и) психодіагностичного обстеження (висновок та прогноз), протоколи психологічних консультацій, матеріали міні-тренінгу або заходу з елементами психокорекції);
- ✓ індивідуальний звіт про проходження виробничої практики, про виконання індивідуального завдання та рекомендації щодо удосконалення практики;
- ✓ характеристика з бази практики;
- ✓ диск з мультимедійною презентацією результатів практики (один від бази практики).

Звітна документація за результатами проходження виробничої практики подається студентами (денної і заочної форм навчання) 3-го і 4-го курсу на кафедри факультету психології.

Звіт про проходження виробничої практики студент захищає на підсумковій конференції за умови виконання всіх завдань. Захист звіту результатів практики студенти проводять у вигляді мультимедійної презентації у довільній формі.

За результатами практики проводиться підсумкова конференція за участю студентів, факультетського керівника, керівників-методистів кафедр факультету психології та керівників від бази практики, де відбувається захист практики студентів, вносяться пропозиції стейкхолдерів щодо

покращення якості організації та проведення виробничої практики, зокрема, та освітньої програми, загалом.

В умовах змішаного навчання матеріали виробничої практики завантажуються одним документом в папку на гугл-диск кафедри, яку створює факультетський керівник практики. До цієї папки мають доступ всі студенти-практиканти, керівники-методисти кафедр та керівники від баз практики.

6.1. ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Звіт вважається основним документом відображає підсумки виробничої практики студентів, тому його підготовка і складання потребують особливої уваги. Звіт має бути оформлений за загальними вимогами, встановленими стандартами для оформлення текстових документів за таким планом:

- Титульна сторінка (див. ДОДАТКИ).
- Вступ (визначаються мета та завдання практики; наводиться коротка характеристика та специфіка діяльності бази практики; відомості про терміни практики; умови, створені керівництвом для проходження студентом навчальної практики);
- Зміст практики (види та характеристика завдань чи доручень, які були виконані студентом, та їх результати; послідовність та особливості їх виконання).
- Труднощі (теоретичного та практичного характеру), що виникали у студента за час проходження виробничої практики;
- Висновки (пропозиції щодо подальшого використання бази практики; рекомендації щодо поліпшення організації практики; оцінка результатів практики: чи сприяла практика закріпленню здобутих теоретичних знань, формуванню практичних навичок, якою мірою виконана програма практики і яких потребує коригувань).
- Пропозиції щодо вдосконалення навчального процесу, якості викладання навчальних дисциплін, підвищення ефективності навчальної практики.

Звіт студента про практику оформляється у вигляді друкованого тексту у форматі Word, шрифт 14, міжрядковий інтервал полуторний, поля: верхнє – 2, нижнє – 2, лівє – 3, правє – 1,5. Таблиці, схеми та конспекти занять можна наводити у додатках.

6.2. ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Упродовж всієї практики студенти ведуть щоденник, у якому занотовують результати спостережень за особливостями професійної взаємодії у просторі закладу, центру, установи, описують типові та нестандартні її ситуації, свої враження про роботу психолога, зауваження щодо ходу практики тощо. Щоденник ведеться у довільній формі щодень. Його оглядає керівник-методист практики від університету.

6.3. ХАРАКТЕРИСТИКА З МІСЦЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Характеристика – це документ індивідуального характеру, в якому повинно бути відображено:

- ✓ рівень теоретичної підготовки студента;
- ✓ відношення студента до виконання практичних обов'язків;
- ✓ його бажання оволодіти професією;
- ✓ вміння застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності;
- ✓ індивідуальні якості студента, та т.і.

Характеристику складає та підписує керівник бази практики і скріплює печаткою.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

При оцінюванні результатів проходження студентом виробничої практики враховуються:

- повнота виконання робочої програми виробничої практики;
- знання нормативної бази діяльності організацій, установ, центрів;
- здатність аналізувати виконану роботу, документів, що регулює професійну діяльність психолога;
- рівень сформованості практичних вмінь і навичок;
- змістовність та якість виконання індивідуальних завдань;
- ставлення до практики;
- оформлення та стиль звіту;
- відгуки керівників практики.

Система оцінювання виробничої практики студентів

Оцінювання знань студентів передбачає:

- ✓ контроль проходження практики студентами з боку керівника-методиста кафедри та перевірку керівниками практики звіту з практики;
- ✓ захист звіту про проходження практики студентом перед комісією.

Критерії оцінювання виробничої практики студентів:

- ✓ повнота виконання програми виробничої практики та індивідуальних завдань,
- ✓ відповіді студента на поставлені запитання під час захисту.

До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми виробничої практики та вчасно оформили звітну документацію. Формою звітності для виробничої практики є диференційований залік (як на 3-му, так і на 4-му курсі).

Розподіл балів, що отримують студенти-практиканти за виробничу практику (I)

Накопичення балів під час проходження виробничої практики (I)		
Вид роботи, що оцінюється	Максимальна оцінка (в балах)	Фактична оцінка (в балах)
1. Індивідуальний план роботи студента-практиканта	10 б.	
2. Щоденник студента-практиканта	10 б.	
3. Висновки нестандартизованого спостереження за поведінкою двох осіб (з протоколами) (по 10 балів за кожен висновок).	20 б.	
4. Висновки клініко-психологічного дослідження двох осіб (з протоколами не менше 3 методик) (по 10 балів за кожен висновок).	20 б.	
5. Матеріали просвітницької (психопрофілактичної) роботи (сценарії заходів (мінімум двох) з роздатковим матеріалом) АБО просвітницьке відео (до 3 хв.) з питань збереження та відновлення	20 б.	

психічного здоров'я та психологічного благополуччя		
6. Звіт про проходження виробничої практики	10 б.	
7. Характеристика з бази практики з оцінкою	5 б.	
8. Захист звіту результатів практик	5 б.	
Всього	100 б.	

Завдання, які оцінюються у 5 балів:

5 балів виставляється, якщо завдання виконане вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності, є креативними, відповідає обраній темі і меті.

4 бали виставляється, якщо завдання здано вчасно і у повному обсязі, проте є незначні помилки.

3 бали виставляється, якщо завдання виконане не в повному обсязі, або дещо не відповідає обраній темі чи вимогам, є певні неточності у змісті.

2-1 бал виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно, зміст поданий невірно.

0 балів виставляється, якщо завдання не виконано.

Завдання, які оцінюються 10 балів:

9-10 б. виставляється, коли завдання виконане вчасно і в повному обсязі, наведені приклади описаних явищ.

8-7 б. виставляються у разі недостатнього аналізу явища, наведено лише один приклад, завдання виконано у повному обсязі, але є помилки.

6-5 б. виставляється, коли завдання виконано не в повному обсязі, або дещо не відповідає обраній темі та вимогам, студент не навів приклади описаних явищ, є неточності у змісті.

4-3 б. виставляється, коли студент виконав завдання не в повному обсязі, здав невчасно, зміст поданий невірно або опис явища розкритий малозмістовно.

2-1 б. виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі, невчасно або виконано невірно.

0 балів виставляється, якщо завдання не виконано.

Завдання, яке оцінюється в 20 балів (просвітницьке відео):

18-20 б. виставляється, коли завдання виконане вчасно і в повному обсязі, у відео подаються приклади, є інформація про техніки збереження та / чи

відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя, продемонстрована одна з таких психотехнік.

14-17 б. виставляються у разі недостатнього аналізу явища, наведено лише один приклад, завдання виконано у повному обсязі, але є помилки, є інформація про техніки збереження та / чи відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя, продемонстрована одна з таких психотехнік.

10-13 б. виставляється, коли завдання виконано не в повному обсязі, або дещо не відповідає обраній темі та вимогам, студент не навів приклади описаних явищ, є неточності у змісті, є інформація лише про одну техніку збереження та / чи відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя, не продемонстрована одна з таких психотехнік.

5-9 б. виставляється, коли студент виконав завдання не в повному обсязі, здав невчасно, зміст поданий невірно або опис явища розкритий малозмістовно, є інформація про одну техніку збереження та / чи відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя, яка містить помилки, не продемонстрована одна з таких психотехнік.

1-4 б. виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі, невчасно або виконано невірно.

0 балів виставляється, якщо завдання не виконано.

Розподіл балів, що отримують студенти-практиканти за виробничу практику (II)

Оцінювання результатів практичної підготовки здійснюється за 100-бальною шкалою

Накопичення балів під час проходження виробничої практики (II)

Вид роботи, що оцінюється	Максимальна оцінка (в балах)	Фактична оцінка (в балах)
Звіт про проходження практики, щоденник практики	10 б.	
Матеріали проведення двох залікових заходів – плани-конспекти міні лекції профорієнтаційної спрямованості та заходу психопрофілактичної (просвітницької) спрямованості	20 б.	
Психологічний аналіз форм професійної взаємодії (одного навчального заняття, ділової зустрічі, медико-психологічної консультації)	5 б.	

Психологічна характеристика на учня або медико-психологічний висновок висновок стосовно стану здоров'я пацієнта	10 б.	
Психологічна характеристика класу, підрозділу, відділу чи лікарняної палати	10 б.	
Програма, протоколи та аналіз результатів психодіагностичних обстежень	15 б.	
Протоколи (запит, етапи роботи, вид, висновки та прогноз розвитку особистості) двох індивідуальних (або групових) консультацій	10 б.	
Матеріали міні-тренінгу або заходу з елементами психокорекції в роботі з класом, підрозділом	10 б.	
Аналітичний звіт за матеріалами індивідуального пошукового (дослідницького) завдання	5 б.	
Захист результатів практики з мультимедійною презентацією результатів	5 б.	
ВСЬОГО	100 б.	

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчального плану. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче по тексту у таблиці.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види завдань практики	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
70 – 79	C	
60 – 69	D	задовільно
50 – 59	E	
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії диференціації оцінок з виробничої практики:

«Відмінно»

Виконання програми практики: дотримання режиму практики, відсутність негативних відгуків, позитивний відгук керівника практики від установи, на базі якої проходила практика, своєчасне виконання індивідуального плану. Ведення документації: регулярне ведення щоденника практики, своєчасне і якісне оформлення звітів. Оцінка професійних якостей: морально-етичні якості, загальна культура, професійний такт, комунікабельність, організаторські здібності.

«Добре»

Виконання програми практики: неістотні зауваження щодо режиму практики, відсутність негативних відгуків, позитивний відгук керівника практики від установи, на базі якої проходила практика (із зазначенням окремих зауважень), своєчасне виконання індивідуального плану. Ведення документації: своєчасне оформлення звіту. Оцінка професійних якостей: морально-етичні якості, загальна культура, професійний такт, комунікабельність, організаторські здібності.

«Задовільно»

Виконання програми практики: нерегулярне дотримання режиму практики, наявність негативних зауважень у відгуку керівника практики від установи і організації, на базі якої проходила практика, зауваження щодо виконання індивідуального плану. Ведення документації. Переважна більшість питань програми у звіті висвітлена, однак мають місце неточності, помилки, логічні похибки. Оцінка професійних якостей: характеристика студента в цілому позитивна.

«Незадовільно»

Виконання програми практики: недбале дотримання режиму практики, неповний об'єм годин, негативний відгук керівника практики від установи чи організації, де проходила практика. Ведення документації: неякісне і несвоєчасне оформлення звіту. Оцінка професійних якостей: нетактовне, неуважне ставлення до колег і користувачів соціальних послуг.

Методичні рекомендації

Виробнича практика для студентів бакалаврату (3-го і 4-го курсу) спеціальності 053 «Психологія» за ОП «Психологія» проводиться згідно з навчальним планом для денної та заочної форм навчання.

Перед початком практики факультетський керівник організовує настановну конференцію. В ній беруть участь студенти-практиканти та їх керівники-методисти від факультету. У ході настановної конференції керівник практики від факультету (методист-організатор практики) ознайомлює студентів та їх керівників з наказом ректора, вимогами щодо проходження практики, правами та обов'язками студентів-практикантів та їхніх керівників, програмою практики, метою, завданнями, термінами практики, основними вимогами щодо ведення облікової та звітної документації, розподілом студентів за методистами, Кожний студент працює за індивідуальним планом. Труднощі, що виникають у практиканта, вирішуються під час групових та індивідуальних консультацій з викладачем-методистом.

Після настановної конференції студенти від університетського керівника практики отримують скерування (направлення). У перший день практики студенти разом з університетським керівником прибувають на місце проходження практики, де їх зустрічає керівник від бази практики. Упродовж перших двох днів кожного практиканта закріплюють за певним підрозділом. Керівник організації видають наказ про проходження практики студентами.

У перший день роботи студенти знайомляться з базою виробничої практики. Упродовж наступних двох днів студенти складають індивідуальний план роботи та графік відвідування місця проходження практики із зазначенням дати та описом основних видів роботи і погоджують його з керівником-методистом.

Під час початкового періоду практики проходить ознайомлення зі структурою бази практики, специфікою діяльності, керівниками від бази практики; проходження інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності на базі практики; ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку бази практики, основними завданнями та її напрямками роботи; студенти опрацьовують нормативно-правову документацію, що регулює професійну діяльність психолога бази практики; здійснюють планування власної діяльності на час проходження практики з урахуванням завдань виробничої практики, визначення графіку роботи. Завданнями даного етапу є: оформлення щоденника практики, складання графіка роботи на практиці (дні, час на базі практики) та індивідуального плану роботи на період

практики.

Наступний етап - виконання програми виробничої практики, змістом якого виступають наступні моменти:

✓ виробнича практика (I) - налагодження первинного контакту, проведення психологічного дослідження поведінки двох осіб методом нестандартизованого спостереження; підготовка висновків та протоколів спостереження; проведення психологічної діагностики двох осіб, оформлення висновків з протоколами психодіагностики (не менше 3 методик); проведення заходів (мінімум 2) просвітницького (психопрофілактичного) напрямку, підготовка роздаткових матеріалів АБО підготовка просвітницького відео (до 3 хв.) з питань збереження та відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя. За бажанням, студенти можуть приймати участь у волонтерських проєктах;

✓ виробнича практика (II) - налагодження первинного контакту, збір первинних даних про об'єкта психологічного дослідження, проведення оцінки потреб клієнта, підготовка до психологічної діагностики клієнта (підбір методик для комплексної діагностики стану клієнта), здійснення психологічної діагностики клієнта (згідно обговорених і затверджених керівником практики діагностичних методик), опрацювання даних, аналіз та інтерпретація отриманих результатів з подальшим обговоренням проведення роботи з керівником практики від кафедри, представлення результатів діагностики та оформлення документації, розробка (відповідно до отриманих результатів оцінки потреб та психологічної діагностики), складання психологічних характеристик на об'єкти дослідження, проведення групових занять (міні-лекцій, тренінгів, консультацій), психологічний аналіз форм взаємодії та ін. Завданнями даного етапу є: підготовка планів-конспектів міні-лекції профорієнтаційної спрямованості та заходу психопрофілактичної (просвітницької) спрямованості; психологічний аналіз навчального заняття/ ділової зустрічі/ медико-психологічної консультації; протоколів психодіагностичного обстеження; психологічної характеристика на учня/ пацієнта/працівника організації; психологічної характеристика класу/ підрозділу/ відділу організації; протоколів індивідуальних (або групових) консультацій; матеріалів міні-тренінгу або заходу з елементами психокорекції.

На заключному етапі практики студенти оформляють матеріали практики, письмовий звіт та отримують від керівника бази практики характеристику за виконану роботу. Основним завданням даного етапу виробничої практики є: підготовка та остаточне оформлення звітної

документації з виробничої практики та характеристика з бази практики. У характеристиці на студента-практиканта варто вказати обсяг та якість виконання студентом програми практики й індивідуального плану роботи, вміння бачити та розв'язувати професійну задачу, рівень володіння методами, прийомами, методиками психологічної діяльності та вміння застосовувати їх на практиці, здатність використовувати сучасні психологічні технології, сучасні інформаційно-комунікаційні технології, готовність удосконалювати навички самоосвіти і саморозвитку; особисті морально-вольові якості, дисциплінованість, старанність, емпатійність, ставлення до роботи в цілому та підсумкову оцінку за практику.

Завершується практика підсумковою конференцією, під час якої відбувається обговорення результатів проходження студентами виробничої практики.

Рекомендована література

1. Академія стійкості. URL: <https://resilience.k-s.org.ua/pro-akademiyu/>
2. Алещенко В. І., Хміляр В. І. Психологічна реабілітація військовослужбовців з постстресовими психічними розладами: Навчальний посібник. Харків, ХУПС. 2005. 84 с.
3. Борщенко Т.В. Використання арт-терапії в комплексній реабілітації дітей з обмеженням життєдіяльності. Основи соціальної педіатрії: Навчально-методичний посібник: у 2-х т. / за редакцією Мартинка В.Ю. Т.2. К.: ФОП Верес О.І., 2016. с. 231-234.
4. Вступ до реабілітації та реабілітації дітей з обмеженнями життєдіяльності: навчально-методичний посібник / Л. Б. Люндквіст, В. В. Бурлака, А. Г. Шевцов [та ін.]. К. : Герб, 2007. 288 с.
5. Ведення випадку в сфері захисту дитини. URL : <https://www.unicef.org/ukraine/media/9081/file/casemanagement2.pdf>
6. Галецька І. Клініко-психологічне дослідження: навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 242 с.
7. Джудіт Г. Психологічна травма та шляхи до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 416 с.
8. Дегтяренко Т.М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: навчальний посібник. Суми: Університетська книга. 2013. 301 с.
9. Дитячий психолог. Перший український сайт для батьків та дитячих психологів. URL: <http://surl.li/bwvxb>

10. Диференційна діагностика неврозів : метод. рек. / автори-упоряд. В. В. Кардаш., Н. І. Кардаш. Луцьк, 2000.
11. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей з інвалідністю : навч. посіб. Київ. унт ім. Б. Грінченка. 2011. 284 с.
12. Клінічна психодіагностика: Практикум / Ред.-упор. проф. М. В. Миколайський. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2006. 228 с.
13. Кокун О.М., Мельничук Т.І. Резилієнс-довідник: практичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2023. 25 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/734632/1/Довідник.pdf>
14. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів К.: Ельга, Ніка-Центр, 2007. 400с.
15. Коцан І. Я., Ложкін Г. В., Мушкевич М. І. Психологія здоров'я людини : навч. посіб. / за ред. І. Я. Коцана. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. 316 с.
16. Кулеша-Любінець М. М. Виробнича практика студентів 3 курсу спеціальності «Психологія»: програма та методичні рекомендації. 2-е вид., оновлене та доповнене. Івано-Франківськ: Електронне видання, 2023. 64 с. URL: <https://surl.li/aelamv>
17. Кулеша-Любінець М. М., Олійник Д.В., Лосяк Н.І. Абетка психічного здоров'я (електронне видання). Івано-Франківськ, 2020. 52 с. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=67CxY-SIJ7k>
18. Кулеша-Любінець М.М. Професійно-розвивальна практика у лікувально-профілактичних закладах: програма та методичні рекомендації. Івано-Франківськ: Симфоній форте, 2015. 64 с.
19. Кулеша-Любінець М. М. Психологічний супровід перебування дитини у лікувально-профілактичному закладі: методичні рекомендації. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2015. 72 с.
20. Кутішенко В. П. Ставицька С.О. Психологія розвитку та вікова психологія: Практикум : навч. посіб. К. : Каравела, 2009. 448 с.
21. Методичні рекомендації по проведенню тренінг-курсу для підлітків з питань просвітницької роботи щодо здорового способу життя. К.: Міленіум, 2002. 48 с.
22. Мороз О. М. Основи складання індивідуальної програми реабілітації. *Український вісник медико-соціальної експертизи*. 2013. № 1. С. 18-32.
23. MozOK (мігрень, депресія, епілепсія, деменція, тривожні розлади). URL: <https://mozok.ua/>
24. Організація соціальної роботи з дітьми та молоддю, які опинились у

- СЖО. Практичний посібник для спеціалістів соціальної сфери. // Авт. кол.: С.С. Валько, Л.С. Лоріашвілі, М.С. Лоріашвілі, А.І. Павловський, Ю.А. Саранков, Я.М. Туреханов, Ю.М. Удовенко. К.: ХХ, 2011. 304 с.
25. Організація психологічної реабілітації дітей-інвалідів (Методичний посібник Міністерства праці та соціальної політики України). К.: 2008. 28с.
26. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с.
27. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. Київ, 2018. 240 с.
28. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 3. Київ, 2018. 236 с.
29. Палій А.А., Гоян І. М. Методи діагностики психічного розвитку дітей; за ред. А.А. Палія. Івано-Франківськ, Симфонія форте, 2014. 652 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/862.pdf>
30. Паркулаб О. Психологічний аналіз булінгу як соціально-психологічного явища [Електронний ресурс] : матеріали Круглого столу «Психологічна безпека особистості в умовах суспільно-політичної нестабільності» ІваноФранківськ, 2014. URL: <http://www.pu.if.ua/depart/SocialPsychology/resource/file/>
31. Підготовка до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження або позбавлення волі на певний строк, у тому числі неповнолітніх: методичний посібник / [Вовк В.М., Журавель Т.В., Калівошко В.М. та інші]; за заг. ред. Т.В. Журавель, Ю.В. Пилипас. Київ: “Версо-04”, 2012. 168 с.
32. Психолого-педагогічна робота у загальноосвітніх навчальних закладах з профілактики насильства над дітьми: Метод. посіб. / Автори-упоряд.: Вовчок Т.В., Степура Н.П., Даниленко І.С. та ін.; за заг. ред. Т.П. Цюман. К.: ВПЦ «Експрес». 2009. 328с. URL: http://www.childfund.org.ua/Uploads/Files/docs/Training-modul_Abuse-prevention_final-version.pdf
33. Психологу для роботи. Діагностичні методики: збірник ; Уклад. М.В. Лемак, В. Петрище. Ужгород, 2012. 616 с.
34. Психолого-педагогічна робота у загальноосвітніх навчальних закладах з профілактики насильства над дітьми: Метод. посіб. / Автори-упоряд.: Вовчок Т.В., Степура Н.П., Даниленко І.С. та ін.; за заг. ред. Т.П. Цюман . К.: ВПЦ «Експрес». 2009. 328с. Режим доступу : <http://www.childfund.org.ua/Uploads/Files/docs/Training->

[modul_Abuseprevention_final-version.pdf](#)

35. Психологу для роботи. Діагностичні методики: збірник; Уклад. М.В. Лемак, В. Петрище. Ужгород, 2012. 616 с.
36. Путівник у сфері ментального здоров'я військовослужбовців в умовах війни. URL: <http://surl.li/nwbqu>
37. Реінтеграція ветеранів в організацію. Відеокурс. URL: <http://surl.li/nwbuu>
38. Савенкова І. І. Клінічна психологія: [навчальний посібник] Херсон: ООО «Айлант», 2018. 302 с. Режим доступу : <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/12558/1/Clinical%20psychology.pdf>
39. Селюкова Т.В. Психологічна діагностика посттравматичних стресових розладів: курс лекцій. Харків: НУЦЗ України, 2016. 54 с.
40. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / [Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.] ; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
41. Спеціалізовані тести та опитувальники ментального здоров'я. URL: <https://mentalclinic.com.ua/tests>
42. Теорія і практика психологічної допомоги та реабілітації: підручник / колектив авторів; за заг. ред. В. Осьодла. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2019. 460 с.
43. Терапевтичні казки у дитячій лікарні / за ред. Кулеші-Любінець М. М. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2018. 64 с. URL: <http://surl.li/nwchj>
44. Терлецька Л. Основи психодіагностики. Навчальний посібник. Київ: Главник, 2006. 144 с.
45. Технологія тренінгу ; упор. Главник О., Бевз Г.; за заг.ред. Максименка С. Д., Київ: Главник. 2005/
46. Ти як? Всеукраїнська програма ментального здоров'я. URL: <https://www.howareu.com/>
47. Українська бібліотека ментального здоров'я та благополуччя. URL: <http://surl.li/nwbzu>
48. Харцій, О. М. Візуальна психодіагностика [Текст]: навч. посібник (модульний варіант). Рек. МОН. Львів : Магнолія 2006, 2015. 224 с.
49. Шкарлатюк К. І. Патопсихологія : навч. посіб. Луцьк : Вежа Друк, 2022. 155 с.
50. Щотка О.П. Вікова психологія: практикум: Навчально-методичний

- посібник. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М.Гоголя, 2006. 307 с.
51. Шевцов А. Г. Освітні основи реабілітології : монографія. Київ : «МП Леся». 2009. 483 с.
52. Шрам Р. Дитячий аутизм і АВА. Терапія, що ґрунтується на методах прикладного аналізу поведінки. Київ: ЦУЛ, 2019. 140 с.
53. Щербакова К.В. Реабілітація дітей з функціональними обмеженнями засобами мистецтва. [Навчальний посібник] / К.В. Щербаков, Ж. В. Петрочко. Київ: ДЦССМ – НПУ імені М.П. Драгоманова, 2002. 274 с.
54. Як ти, брате? Посібники для психологічної взаємодопомоги. URL: <https://yakty.com.ua/>
55. Mishchykha, L., Cherniavska, N., Kravchenko, V., Vitiuk, N., Kulesha-Liubinets, M., Khrushch, O. (2023). Application of Mindfulness Practices in Work on Stress Reduction during the War. *Revista de Cercetare si Interventie Sociala*, 81, 25-38, DOI: https://www.rcis.ro/images/documente/rcis81_02.pdf
56. Hryshchenko, S., Beseda, N., Slobodanyk, V., Kulesha-Liubinets, M., Bashtovenko, O., & Tryfonova, O. (2022). Neuropsychological Health Technologies. *BRAIN. Bro333ad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(3), 166-180. URL: <https://doi.org/10.18662/brain/13.3/360>
57. Voskoboinikova V. V., Kalko K. O., Kulesha-Liubinets M. M., Nikolaievska Yu. V., Samoiliuk O. V., Rybalko P., Drogovoz S. M. (2021) THE EFFECTIVENESS OF MUSIC THERAPY AS A NONDRUG APPROACH TO THE CORRECTION OF VARIOUS PATHOLOGICAL PROCESSES IN THE BODY. *PharmacologyOnLine*. vol.3. 2026-2031. URL: https://pharmacologyonline.silae.it/files/archives/2021/vol3/PhOL_2021_3_A213_Voskoboinikova.pdf

ДОДАТКИ

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Виробнича практика

Титульна сторінка папки з матеріалами практики

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет психології

Кафедра _____

МАТЕРІАЛИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

прізвище, ім'я, по батькові студента

студента (ки) III курсу групи _____ спеціальності 053 «Психологія»

База практики (згідно наказу):

Термін проходження практики: з _____ по _____ 20 ____ р.

Керівник практики від факультету:

Кулеша-Любінець М. М., к.психол.н., доцент кафедри клінічної та реабілітаційної психології

Керівник-методист практики:

Керівник від бази практики:

Директор бази практики:

м. Івано-Франківськ – 20 ____ р.

Вимоги до написання індивідуального плану роботи студента-практиканта

Індивідуальний план роботи студент-практикант складає протягом перших трьох днів практики і затверджує у свого керівника-методиста, визначеного наказом. Для цього потрібно індивідуальні завдання, які подані студентам, розписати за напрямками професійної діяльності психолога. Наприклад, проведення нестандартизованого спостереження можна орієнтовно розписати орієнтовно таким чином: 1) вибір особи для спостереження; 2) проведення спостереження за особою у різних ситуаціях (контекстах); 3) аналіз результатів спостереження за особою та написання висновку; 4) оформлення результатів спостереження тощо.

Спостереження за особою слід проводити у різних п'яти ситуаціях не більше трьох-чотирьох днів. У індивідуальному плані визначені пункти можна записати у графі діагностичного та дослідницького напрямків, де, наприклад, п.1) - в перший тиждень, п.2 - в другий, пп.3 і 4 - в третій чи / або четвертий. Головна мета - продумати, як розписати кожне завдання, яке потрібно виконати на практиці, і до якого напряму роботи та тижня його записати.

Індивідуальний план роботи студента-практиканта (зразок)

№ з/п	Основні напрямки роботи	Зміст роботи			
		1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень
1	Психологічна діагностика	1)... ...			
2	Психологічна просвіта (промоція)				
3	Психологічна профілактика				
4	Психологічне консультування				
5	Дослідницька робота				
6	Волонтерська діяльність (за бажанням)				

Керівник-методист практики

від університету : _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Титульна сторінка щоденника практики

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет психології
Кафедра _____

ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

прізвище, ім'я, по батькові студента

студента (ки) III курсу групи _____ спеціальності 053 «Психологія»

База практики (згідно наказу):

Термін проходження практики: з _____ по _____ 20 ____ р.

Керівник практики від факультету:

Кулеша-Любінець М. М., к.психол.н., доцент кафедри клінічної та реабілітаційної психології

Керівник-методист практики:

Керівник від бази практики:

Директор бази практики:

м. Івано-Франківськ – 20 ____ р.

Вимоги до оформлення результатів нестандартизованого спостереження за поведінкою особи¹ (модифіковані)

Головна перевага спостереження полягає в тому, що дозволяє побачити поведінку особистість пацієнта в усій широті її прояву. Недоліки методу спостереження в тому, що він вимагає багато робочого часу, а результати ще більш, ніж при інших методах психодіагностики, залежать від досвіду дослідника і його спостережливості.

Р. В. Cattell виділив основні правила, яких слід дотримуватись під час психологічного спостереження:

- спостереження повинне бути максимально тривалим, щоб була змога побачити хворого у тих ситуаціях, де можуть розкритись особливості його психічного стану і риси особистості.

До цих ситуацій належать: 1) огляд особи спеціалістами, від висновків яких залежить його доля; 2) підготовка і проведення болючих чи відповідальних процедур; 3) у стаціонарних хворих – побачення з рідними та близькими; 4) обстановка спілкування з іншими хворими, особливо з тими, хто хворіє на таке ж чи подібне захворювання; 5) моменти, коли хворий дізнається чи стає безпосереднім свідком несприятливого прогнозу у інших хворих на аналогічне захворювання;

- спостереження вимагає особливої об'єктивності з боку самого спостерігача;

- спостереження як метод психодіагностики починається з першого контакту з хворим. Як правило, це відбувається під час збирання психологічного анамнезу.

Запис результатів спостереження може здійснюватись двома основними способами. Як і при збиранні анамнезу, запис можна здійснювати «вільним текстом», неформалізовано, чи відмічати на спеціально розроблених картах і схемах. Психологічне спостереження за хворим повинне бути, за можливості, малопомітним і ненав'язливим. Спостереження вимагає чіткості й точності реєстрування його показників.

При тривалому за часом та нестандартизованому за формою спостереженні традиційно дані фіксують у бланку (щоденнику) спостережень (див. табл.2). У випадку прихованого включеного спостереження, з яким мають справу психологи, записи у щоденник переважно здійснюються з пам'яті фотографічним способом. У щоденнику спостереження, окрім фактів поведінки, обов'язково знаходить відображення ситуація («контекст»), у якому спостерігалася певна поведінка.

Зберігаючи повну об'єктивність при фіксації даних, спостерігач може висловлювати, описувати припущення, ставлення до явищ, які закономірно витікають із фактів.

¹ Щотка О.П. Вікова психологія: Практикум: Навчально-методичний посібник. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М.Гоголя, 2006. 307 с.

Мета: оволодіння уміннями проведення нестандартизованого спостереження за поведінкою особи.

Матеріали: бланк (щоденник) фіксації результатів спостереження.

Хід роботи: Завдання виконується упродовж кількох зустрічей з об'єктом спостереження. 1. На початковому етапі варто скласти загальний «поведінковий портрет» особи на основі попереднього досвіду спілкування з досліджуваним, даних, накопичених в результаті буденних спостережень за його поведінкою («перше враження»).

Вказівки до цього опису: а) створюється у довільній формі, можливе вживання порівнянь, літературних зворотів тощо, б) повинне зачіпати якомога більше сторін та якостей поведінки, в) може торкатися будь-яких особливостей поведінки досліджуваних, починаючи з характерних жестів та міміки, завершуючи найбільш характерними особливостями поведінки (наприклад, способи розв'язання складних завдань та ін.), г) не повинне містити у собі вказівок на специфічні риси зовнішності, за якими можна легко впізнати людину, за якою проводиться спостереження, а також суджень і оцінки стосовно цієї людини.

2. Упродовж кілька денного інтервалу потрібно вести спостереження за досліджуваним, прагнучи зафіксувати якомога більше інформації для створення «портрету». Якісний аналіз дозволяє виявити значущість об'єктивних умов спостереження (тривалості, частоти, різних ситуацій).

У процесі спостереження ставиться завдання досліджуваним класифікувати ознаки, що виокремлено в описах, визначити, які з них є найбільш важливими, інформативними.

Завдання для студентів-практикантів:

1) заповнення бланку фіксації результатів спостереження (не менше 5 позицій); 2) м) про виконання спостереження, де класифікуються типи використаних ознак, аналізується різниця між першим і другим «психологічними портретами», аналізуються допущені помилки, можливі способи підвищення якості спостережень; слід вказати, чи помітив досліджуваний спостереження.

До звіту додається бланк фіксації результатів (щоденник) спостереження.

Орієнтовні ознаки «поведінкового портрету»

Окремі особливості зовнішності, що мають значення для характеристики людини, за якою спостерігають (стиль одягу, зачіска, наскільки намагається бути як всі, або виділяється, привертає увагу, байдужий до свого вигляду чи придає йому особливе значення). Які елементи поведінки це підтверджують, в яких ситуаціях?

Пантоміміка (постава, особливості ходи, жестикуляція, загальна скутість, або навпаки, свобода рухів, характерні індивідуальні пози).

Міміка (загальний вираз обличчя, стриманість, виразність міміки, у яких ситуаціях міміка буває особливо жвавою, в яких – скутою).

Мовленнєва поведінка (мовчазність, говірливість, лаконізм, стилістичні особливості, зміст та культура мовлення, інтонаційне багатство, включення до мовлення пауз, темп мовлення).

Поведінка стосовно інших людей – статус у колективі та ставлення до цього, спосіб встановлення контакту, характер спілкування (ділове, особистісне, ситуативне, співробітництво, егоцентризм), стиль спілкування (авторитарне, з орієнтацією на співрозмовника, з орієнтацією на себе), позиція у спілкуванні (активна, пасивна, споглядальна, агресивна, прагнення домінувати); наявність суперечностей у поведінці – демонстрація різних, протилежних за змістом способів поведінки в однотипних ситуаціях (у яких?).

Поведінкові прояви стосовно себе самого (до своєї зовнішності, недоліків, переваг, можливостей, своїх особистих речей).

Поведінка в основній діяльності (навчання, спілкування, праця).

Приклади характерних індивідуальних мовленнєвих штампів, а також висловлювань, що характеризують кругозір, інтереси, життєвий досвід.

В одній клітинці бланку може бути вказано одне або кілька явищ.

Приклад заповнення бланку: дата/час - 12.05.22, 10 год., явище - пантоміміка, контекст - перегляд новин про війну, факти - у досліджуваного підняті плечі, напружені кисті рук, він різкими рухами перегортає у телефоні сторінки з новинами; дата/час - 12.05.22, 15 год., явище - позиція у спілкуванні, контекст - спілкування з чоловіком по телефону, факти - активна, зацікавлена, емпатійна.

Тобто, варто прочитати орієнтовні ознаки “поведінкового портрету” особистості, для себе визначити, що саме ви обираєте (“явище”), в якій ситуації відбувається досліджуване явище (“контекст”) і що точно ви побачите (“факти”, без інтерпретації). Як сказано вище, ви заповнюєте перше враження про досліджуваного/у, а коли проведете спостереження, описуєте загальні висновки з побаченого.

Бланк фіксації результатів спостереження за поведінкою особи

Дата _____

П.І.П. (закодувати) _____ Вік _____ Стать _____

Дата / час спостереження	Що спостерігалось (явище)	Умови проведення спостереження (контекст)	Що виявлено (факти)

Висновок («перше враження»)

Загальні висновки

Орієнтовна схема висновку клініко-психологічного дослідження

1. Вступна частина. Висновок клініко-психологічного (патопсихологічного) дослідження розпочинається із т.зв. “паспортних даних” досліджуваного (кодоване прізвище, ім'я, по-батькові; вік; стать; освіта; професія; сімейне становище; наявність / відсутність групи інвалідності), даних про попередній діагноз, мотиви звернення клієнта до психолога, основні завдання дослідження (діагностичні, диференціально діагностичні, оцінка ефективності лікування в динаміці, експертні та ін.). Також в цій частині висновку слід коротко описати результати проведення клінічного інтерв'ю, тобто скарги клієнта та важливі для діагностики відомості з анамнезу (історії) життя та хвороби (взаємини у сім'ї, на роботі, взаємини з друзями, знайомими, сусідами тощо; ставлення до хвороби; вплив хвороби на трудову (навчальну) діяльність, сімейні стосунки; наявність психотравматичних ситуацій і в якому віці; наявність шкідливих звичок). Згодом слід вказати ставлення клієнта до обстеження (формальне, адекватне, неадекватне – симуляція, агравація, дисимуляція) та особливості мовного контакту (формальний, вільний, утруднений, порушений).

2. Основна частина. В цій частині висновку надається розширений аналіз результатів психологічної діагностики із вказівкою на використані методики. Важливо наводити взяті з протоколів приклади-докази, що засвідчують те чи інше твердження. Зазначимо, що опис результатів психодіагностики пацієнта слід здійснюється, виходячи з наявності психічних та поведінкових розладів. При цьому у висновку клініко-психологічного дослідження слід обов'язково вказати дані про збережені психічні функції.

3. Заключна частина. У підсумковій частині висновку надається загальна оцінка отриманих даних, що має відповідати на поставлені психологом завдання; виноситься припущення про наявність патопсихологічного реєстр-синдрому чи психічного (невротичного) розладу; вказується напрям надання психологічної допомоги клієнту.

Компоненти протоколу : Протокол №__, дата проведення, ППП (зашифровано), вік, стать, мета дослідження, обладнання і матеріали, заповнений бланк (можна фото), результати дослідження, висновок, рекомендації. Для проведення психологічного дослідження використовуєте не менше трьох методик.

Зразок висновку патопсихологічного дослідження (№1)

Дата дослідження: 10.03.2015 р.

Г.М.А., 30 р., слюсар, одружений, дітей не має, знаходиться на стаціонарному лікуванні у психоневрологічній лікарні з діагнозом «параноїдна шизофренія». Хворий не приймає власне захворювання і звернувся з бажанням зняти діагноз «шизофренія».

Спрямований на переосвідчення групи інвалідності.

Ставлення до дослідження: адекватне.

Перші прояви хвороби почалися у віці 20 років, після служби у армії. Проявлялися у втраті сну, почали проявлятися голосові галюцинації. Поступив у психоневрологічну лікарню, після лікування наступила ремісія.

Наступні прояви і загострення розладу відбулися у віці 25 років після травматичних сімейних обставин (народження дочки з ДЦП). Після чого знову ремісія. І вже у віці 30 років пацієнт знову поступає у психоневрологічну лікарню.

Пацієнт самостійно вступає у контакт, в нього не виникає труднощів при спілкуванні. Він не багатослівний, проте всесторонньо орієнтований.

Пацієнт дотримується дистанції, ввічливий (відчиняє двері перед психологом, пропускає наперед, подає стілець).

У процесі обстеження пацієнт поводить себе стримано, проте помітно було його хвилювання. Коли починав виконувати якесь завдання, одразу одягав сонячні окуляри на очі («Це для того, щоб не було помітно, що я хвилююсь і ще їх одягаю, коли мені сумно і коли хочу плакати»). Послідовно виконував завдання, коли щось не міг виконати, просив допомоги психолога. Відповіді на запитання по суті. Причину поступлення пояснює так: «Я трохи бушував вдома, був неспокійний, та й жінка з батьками запхали мене сюди».

Варто зауважити, що пацієнт любить справедливість («Я хочу, щоб ті лікарі, які приймали роди в моєї жінки і покалічили мою дитину, відповідали за зроблене, я їм то так не пробачу!»); хоче дізнатися про себе більше («Розкажіть мені про мій характер. Хто я за темпераментом? Який Я?»).

При клініко-психологічному дослідженні виявлено нестійку увагу, пришвидшене переключання. Порушення мотиваційного компоненту мислення проявляється у вигляді непослідовності, різноплановості з вираженим суб'єктивізмом. Наприклад, серед розкладених перед ним картинок, йому пропонувалися обрати ту, що асоціюється з світлом. В нормі люди обирають лампочку. Пацієнт обрав небо, обґрунтувавши це тим, що воно дає світло. Суб'єктивізм проявляється в тому, що пацієнт часто наголошує, що він має високий інтелект і він без проблем проходить всі методики («Та я ті методики як семки щолкаю»). Динаміка мисленнєвих процесів прискорена. Інтелект збережений в межах вікової норми.

В процесі дослідження виявлена емоційна нестійкість, імпульсивність, інколи виникають труднощі з соціально-психологічною адаптацією. Хворий не критичний до свого стану (вважає, що повністю здоровий, а батьки і жінка привезли його сюди через те, що він інколи буйний вдома).

© О.І. Гринчук, М. М. Кулеша-Любінець, 2023 р.

© Прикарпатський національний університет імені В. Стефаніка, 2023 р.

Висновок: таким чином, результати обстеження (різноплановість, непослідовність, суб'єктивізм мислення, емоційна нестійкість, низька самокритика) дозволяють припустити наявність у пацієнта шизофренічного патопсихологічного синдрому.

Зразок висновку патопсихологічного дослідження (№2)

Дата дослідження: 08.04.2013 р.

Костянтин, 15 р., учень 10-го класу, первинно поступив в психоневрологічну лікарню для диференціальної діагностики олігофренічного патопсихологічного синдрому і невротичного розладу, а також вирішення питання про інвалідність. Скарг не висловлює. Попередній діагноз – відсутній.

Виявлено формальне ставлення до обстеження та неприйняття хвороби. Під час дослідження мовний контакт малопродуктивний, вираз обличчя недоосмислений, на запитання відповідає не по-суті, відповіді примітивні, вимова нечітка, скарг не подає.

При виконанні експериментально-психологічних завдань встановлено, що увага у пацієнта не стійка, обсяг уваги – звужений, рівень концентрації уваги низький, він постійно відволікається; у поведінці спостерігається розгальмованість. Пацієнт потребує постійно корекції поведінки. Рівень працездатності знижений. При виконанні експериментально-психологічних завдань встановлено, що При виконанні експериментально-психологічних завдань встановлено, що за методикою Лурії, рівень короткочасної пам'яті низький (2, 4, 3, 5, а за годину – 4 слова). Виявлено, що мислення у пацієнта – конкретно-образне, непослідовне, сповільнене за темпом, з низькою здатністю до узагальнення та абстрагування. Пацієнту доступні найпростіші узагальнення предметів, не доступне порівняння; він не розуміє прихованого змісту чи переносного значення понять (на прислів'я «Яблуко від яблуні далеко не падає» пацієнт коментує, що коли яблука падають, то відстань невелика між ними, а на прислів'я «Золоті руки» говорить, що на руках багато золотих перснів та ін.). Арифметичні дії додавання утруднені, в межах 10. Читати не вміє, знає деякі букви.

Рівень інтелекту відповідає легкій розумовій відсталості (IQ = 55). Емоційно-вольова сфера у пацієнта розвинута недостатньо: характеризується емоційною нестійкістю, імпульсивністю, негативізмом, вольова регуляція порушена, розгальмований в поведінці, конформний. У пацієнта спостерігається порушення мотиваційної сфери, відмічається низький рівень домагань. Інструкції виконує формально, спрямованість на результат відсутня.

Особливості особистості: до свого стану не критичний, самооцінка недиференційована.

Висновок: таким чином, виявлені симптоми (низький рівень інтелекту, конкретно-образне мислення, знижена здатність до узагальнення та

абстрагування, розгальмованість) дають підстави припустити наявність у пацієнта олігофренічного патопсихологічного синдрому.

Вимоги до оформлення матеріалів просвітницьких / профілактичних заходів

Студент-практикант проводить на вибір АБО два просвітницьких / психопрофілактичних заходи АБО знімає просвітницьке / психопрофілактичне відео і вантажить його у соцмережі.

Якщо студент обирає проводити заходи, то це можуть бути інтерактивні семінари, вебінари, групові заняття з елементами тренінгу тощо. Умовою є фотофіксація проведення заходів.

До матеріалів проведених заходів, що студенти здають на перевірку, відноситься розширений план заходу (тема, дата проведення, форма проведення, цільова група, формат проведення, мета, хід заняття (розписати теоретичний матеріал і вправи, якщо такі використовувалися)) та 2 фотографії/скріни проведеного заходу.

Зразки оформлення матеріалів просвітницьких / профілактичних заходів

Тема. Профілактика емоційного вигорання у медичних працівників
Дата проведення: 18.05.2022 р.

Форма проведення: тренінг.

Цільова група: медичні працівники ЛПЗ.

Формат проведення: очний.

Мета: Текст, текст...

Хід заняття:

1. Знайомство. Текст ...
 2. Очікування. Текст ...
 3. Міні-лекція. Текст...
 4. Текст...
- ... Рефлексія...

Тема: Депресія у підлітків в умовах воєнного часу : ознаки, критерії діагностики та особливості психологічної допомоги

Дата проведення: 12.05.2022 р.

Форма проведення: інтерактивне заняття.

Цільова група: студенти-практиканти 3 курсу спеціальності “Психологія”.

Формат проведення: дистанційний.

Мета: Текст, текст...

Хід заняття:

1. Знайомство. Текст ...
2. Очікування. Текст ...
3. Міні-лекція. Текст...

4. Текст...

...

... Рефлексія...

Вимоги до оформлення просвітницького відео

Мета створення просвітницького (психопрофілактичного, промоційного) відео - навчитися аналізувати та узагальнювати теоретичні знання та демонструвати практичні вміння з питань збереження та відновлення психічного здоров'я особистості; сформувати навички монтажу відео продукту, продемонструвати методи зниження нервово-психічної напруги тощо.

Відео рекомендовано робити згідно вимог університету до такого роду продуктів (до 3 хв., з титрами, з використанням відео і фото, інтерактивних ефектів тощо). Але студент/ка має право самостійно обирати формат відео. Основна вимога - це дотримання мети роботи.

На ваших відео рекомендовано поставити інформацію про автора та QR-код покликання на сторінку факультету психології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Змонтовані відео розміщуються на гугл-диск студента з можливістю переглядати усім користувачам інтернету, які мають посилання на нього. Відео рекомендовано погодити з керівниками-методистами від університету та бази практики і завантажити у соціальні мережі з хештегом #рпн, #факультет психології. На сторінці у соцмережі, якщо це можливо, рекомендовано дати короткий опис про зміст відео і що воно виконано під час проходження виробничої практики.

До матеріалів просвітницького відео, що студент здає на перевірку, відноситься посилання на гугл-диск студента з можливістю переглядати усім користувачам інтернету і фото/скрін сторінки у соцмережі, де викладено це відео.

Вимоги до написання звіту

У письмовому звіті студенти детально описують всю виконану роботу під час практики, а саме:

- дають загальну характеристику бази практики, вказують профіль, структуру ЛПЗ;
- описують результати виконаної роботи і аналіз її ефективності з кожного напрямку згідно індивідуального плану студента-практиканта;
- описують загальні висновки про набуті за період практики знання, вміння, навички (компетентності та програмні результати);
- вказують переваги і недоліки, як у роботі самого студента, так і в змісті практики;
- надають пропозиції щодо покращення організації практики, список використаної літератури.

Складений студентами-практикантами звіт оформляється від руки чи на комп'ютері, має наскрізну нумерацію сторінок. Звіт перевіряється і завіряється підписом керівника практики від університету.

Зразок оформлення звіту

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Керівник практики від університету _____

ЗВІТ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

Прізвище, ім'я та по батькові _____

Факультету _____

Кафедри _____

_____ курсу, групи _____

про проходження виробничої практики на базі (назва організації)

період з _____ по _____ 20__ р.

.....

Дата складання звіту _____ 20__ р.

Підпис студента _____

Вимоги до написання характеристики на студента-практиканта керівниками від бази практики (психологами)

У характеристиці на студента керівник від бази практики вказує обсяг та якість виконання програми практики, рівень підготовленості студента до виконання обов'язків і вміння реалізувати набуті знання на практиці; наявність у студентів вмінь правильно застосовувати діагностичний інструментарій, організовувати та проводити спостереження та клініко-психологічне дослідження осіб; особисті морально-вольові якості, дисциплінованість, старанність, емпатійність, позитивне мислення студента, професійний рівень розвитку; ставлення до роботи, загалом, та підсумкову оцінку за практику за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Характеристика підписується директором бази практики та завіряється печаткою закладу.

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Виробнича практика II

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Факультет психології

Кафедра соціальної психології

МАТЕРІАЛИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

_____ (ПІБ)

студента (ки) курсу групи спеціальності 053 «Психологія»

База практики (згідно наказу):.....

Термін проходження практики: з до20__ р.

Керівник практики від факультету: Гринчук О.І. канд.психол.наук, доцент
кафедри соціальної психології

Керівник-методист практики:

Керівник від бази практики:

Директор бази практики:

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

студента групи _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

на період з «__» _____ 20__ р. до «__» _____ 20__ р.

Спеціальність _____

Керівник практики _____

Дата	Етап практики, вид виконання роботи	Відмітка керівника практики
1 тиждень	1. Організаційний етап практики:	
04.11.2022р.	Участь у роботі настановчої конференції	виконано
.....
.....
.....
.....
2, 3 тиждень	2. Виконання програми виробничої практики
.....	Збір первинних даних про об'єкта (ів) психологічної діагностики
.....
.....
4 тиждень	3. Заключний етап практики:
.....	Оформлення звітних матеріалів про проходження практики.	
.....	Підготовка до захисту і захист звітних матеріалів про проходження практики	

Підпис практиканта _____ (ПБ)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

(складається протягом перших 3-х днів практики і завіряється керівником-методистом практики від закладу вищої освіти).

№ з/п	Основні напрями роботи	Зміст роботи			
		1 Тиждень	2 Тиждень	3 Тиждень	4 Тиждень
1.	Психологічна просвіта				
2.	Психологічна Профілактика				
3.	Психологічне консультування				
4.	Психодіагностика				
5.	Корекційно-розвивальні заходи				
6.	Дослідницька робота				

Керівник практики:

від закладу вищої освіти _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Індивідуальна діагностична карта особистості учня

Прізвище, ім'я дитини _____

Рік, місяць народження _____

Відомості про батьків (ППБ, професія, місце роботи)

Батько _____ Мати _____ Склад сім'ї _____

Соціально-побутові умови _____ Дані, одержані від батьків _____

Проходження вагітності, пологів, дані про захворювання дитини в перший рік життя _____

Особливості історії розвитку дитини (наявність психічних травм, серйозних змін у житті дитини, серйозних захворювань) _____

Взаємини дитини в сім'ї (з ким із членів сім'ї більше спілкується, до кого більше прихильна) _____

Характер стосунків з однолітками _____ Типові конфлікти та шляхи їх вирішення _____ Методи заохочення та покарання в сім'ї _____

Скарги батьків на поведінку дитини _____ Додаткова інформація: _____

Що викликає стурбованість: у навчанні _____ У поведінці _____

Очікування ініціатора замовлення обстеження дитини від психолога

Примітки__ Результати психологічного обстеження:

Особливості поведінки (результати спостереження за поведінкою у класі, під час психологічного обстеження) _____

Результати проведеної психодіагностики заносять в таблицю.

Результати індивідуальної психодіагностики

№ з/п	Дата проведення	Назва методики, автор, спрямованість методики	Результати обстеження, висновки

Загальні висновки (прогноз): _____

Рекомендації : _____

Психолог (підпис)

**Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Факультет психології**

Кафедра соціальної психології

ЗВІТ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Студента групи.....

Спеціальності «.....»

.....(ПІБ)

Термін практики:

База практики:

Факультетський керівник-методист практики:

Керівник-методист практики:

Івано-Франківськ – 20__ р.

1. Вступ

2. Мета та завдання виробничої практики

3. Виконання програми практики (за індивідуальним планом)

Результати виконання завдань організаційного етапу практики:

Результати виконання завдань програми практики :

4. Пропозиції щодо вдосконалення організації та проведення виробничої практики:

Позитивні моменти в організації та змісті практики

Негативні моменти в організації та змісті практики

Побажання та пропозиції щодо покращення організації та змісту практики

Підпис практиканта _____ (ПІБ)

Дата _____

Примітка:

Звіт повинен містити короткий перелік виконаної роботи і аналіз її ефективності. При цьому слід вказати переваги і недоліки, як у роботі самого студента, так і в змісті практики. Обов'язково висловити свої пропозиції щодо вдосконалення організації та проведення виробничої практики.

ПРОТОКОЛ
індивідуальної психологічної консультації
(ПІБ учасника консультації)

Дата _____

Короткий зміст звернення запиту) _____

Причина звернення (запиту)

Зміст проведеної роботи

Висновки
